

σχος βεβαίως θὰ ὑπέθετεν... ὅτι ὁ κύριος Ὁ-
βερτίνος κερδοσκοπεῖ ἐπὶ τῆς ἀγάπης σου πρὸς
τὴν θυγατέρα του.

ΛΕΩΝ. (μετ' ἀγαπητικῆς). ὦ! πατέρα! τί
εἶν' αὐτά!

ΒΛΑΔΙΝΕ. Δὲν τὸ λέγω ἐγώ... Λέγω τί θὰ
ἐσκέπτετο ὁ Φραγκίσκος... ἡ μικρὰ εἶνε νό-
στιμη καὶ τὴν μεταχειρίζεται ὡς δόλομα...

ΛΕΩΝ. Εἰσθε σεῖς ὅπου μοῦ ὁμιλεῖτε, σεῖς ποῦ
εἰσθε τόσο ἀγαθὸς καὶ ἔχετε τόσο εὐγενῆ
ψυχὴν!

ΒΛΑΔΙΝΕ. Φίλε μου... γνωρίζω τοῖς ἀνθρώ-
πους... ἀπὸ χθὲς τὸ βράδυ.

ΛΕΩΝ. Σεῖς νὰ λέγετε τοιαῦτα λόγια δι' ἓνα
παλαιὸν σας φίλον;

ΒΛΑΔΙΝΕ. Ὅχι ἐγώ... ὁ Φραγκίσκος.

ΛΕΩΝ. Τῇ ἀληθείᾳ, πατέρα, πολὺ μὲ λυ-
πεῖτε.

ΒΛΑΔΙΝΕ. Ἀλλὰ τί θέλεις νὰ σοῦ εἶπω...
Ὁ Φραγκίσκος...

ΛΕΩΝ. Νὰ ἀποδίδετε τοιαῦτα αἰσθήματα
εἰς οἰκογένειαν, τὴν ὅποιαν ἀπὸ παιδικῆς ἡλι-
κίας μ' ἐδιδάξατε νὰ ἀγαπῶ καὶ νὰ σέβωμαι..

ΒΛΑΔΙΝΕ. Μὰ σοῦ λέγω καὶ πάλιν...

ΛΕΩΝ. (ἐξερχόμενος ἀριστερά, πρὸς τὰ ἐμ-
πρὸς). Ἀ! καὶ ἐπάθατε... ἀλλάξατε...
δὲν εἰσθε ὁ ἴδιος...

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ

ΒΛΑΔΙΝΕ, εἷτα ΙΩΣΗΦ

ΒΛΑΔΙΝΕ. (προχωρῶν πρὸς τὰ ἐμπρὸς). Ἀ-
λήθεια, ἔχει δίκαιον... ἀλλὰ δὲν πταίω ἐγώ...
οἱ ὑποδηματοποιοί, ὁ ἀστακός... καὶ ἡ γυναῖ-
κά μου, ποῦ δὲν ἐγύρισε ἀκόμη... (παρατηρεῖ
τὸ ὥρολόγιόν του). Τρεῖς ὥρες εἰς τὸ λουτρόν!...
(φορεῖ τὸν πῆλόν του). Εἶνε ἀπίθανον! καὶ
τρέχει ἐδῶ. (Φωνάζει) Ἰωσήφ! Ἰωσήφ!... τὸ
κπέλλο μου...

ΙΩΣΗΦ. (εἰσερχόμενος). Μὰ τὸ φορεῖτε.

ΒΛΑΔΙΝΕ. Ἐ! πῶς! ἂ! ἔχεις δίκαιον τρέχω
εἰς τὸ κατάστημα (στερεῶν τὸν πῆλόν του ἐπὶ
τῆς κεφαλῆς). Καὶ τρέχει ἐδῶ. (Ἐξέρχεται
σπυρναίνε ὁ κώδων).

ΙΩΣΗΦ. Μὲ καλεῖ ἡ κυρία... ἐλησμόνησα
νὰ εἶπω εἰς τὸν κύριον, ὅτι ἐγύρισε πρὸ δύο
ὥρων... (Εἰσέρχεται πρὸς τὰριστερά, καθ' ἣν
στιγμὴν ὁ Φραγκίσκος καὶ ὁ Τιβούρκιος ἐπι-
φαίνονται εἰς τὸ βάθος.)

(Ἐπειτα συνέχεια).

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΓΛΩΣΣΑ

Βολαπύκ! παγκόσμιος γλώσσα! Ποῦ καὶ πό-
τε ἐδημιουργήθη τὸ θαυμάσιον τοῦτο ἰδιῶμα;
Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐπενοήθη ἡ παγκόσμιος γλώσ-
σα ἐν Κωνσταντίᾳ ὑπὸ τοῦ χρηστοῦ Γερμανοῦ
ιερέως Ἰωάννου Μαρτίνου Σχλάυερ. Εἶνε πραγ-
ματικὸν ἢ ὅλως φαντασιώδες τὸ γλωσσικόν
τοῦτο φιλοτέχνημα; Ἡ γλώσσα δὲ ἐπινοεῖται,
πολλῶν δὲ ὀλιγώτερον κατασκευάζεται ὑφ' ἐνὸς
καὶ μόνου ἀνθρώπου: πᾶσα γλώσσα εἶνε προῖον
οὐχὶ ἀτόμου κατ' ἰδίαν ἀλλὰ λαοῦ συλλήθην,
ἀπαιτεῖ δὲ ἐργασίαν πολλῶν κατὰ συνέχειαν
αἰώνων. Ὡς γνωστόν, πρὸ πολλοῦ ἐγένοντο ἀπό-
πειραι πρὸς κατασκευὴν παγκοσμίου γλώσσης.
Περὶ τὸ τέλος τοῦ ἑπτακαιδεκάτου αἰῶνος πάμ-
πολλοὶ σοφοὶ καὶ πολυῖστορες τῶν χρόνων ἐκεί-
νων ἄνδρες ἡσχολήθησαν σπουδαίως περὶ τὸ
δυσεπίλυτον τοῦτο πρόβλημα. Ὁ ἐπιφανέστα-
τος φιλόσοφος Λεϊβνίτιος ἐξέδωκε τῷ 1688 πο-
νημάτιον λατινιστὶ γεγραμμένον, «dissertatio
de arte combinatoria». Ἡ διατριβὴ αὕτη εἶνε
τὸ πρῶτον σπουδαῖον ὁπωσοῦν πείραμα πρὸς
δημιουργίαν παγκοσμίου γλώσσης. Ὁ Λεϊβνί-
τιος δὲν κατώρθωσε μὲν νὰ λύσῃ τὸ πρόβλημα,
ἀλλ' ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς ἄλλας πολλὰς καὶ
ποικίλας περὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος ἐρεῦνας. Τῷ
1688 εἶδε τὸ φῶς τὸ «περὶ φιλοσοφικῆς γλώσ-
σης» δοκίμιον τοῦ Ἀγγλοῦ ἐπισκόπου Οὐίλκινς·
ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ δοκιμίου τούτου τὸ ζήτημα
ἐλαχίστην ἔλαβε πρακτικὴν ἐπίδοσιν, διότι ὁ
Ἀγγλος ἱεράρχης ἀπέτυχεν οὐχ ἥττον τοῦ Γερ-
μανοῦ φιλοσόφου. Ἐκ τῶν ὕστερον ἐκδοθέντων
πονημάτων, μνημονεύομεν τὴν «Πασιγραφίαν»
τοῦ περιωνύμου ἀββᾶ Σικάρ, καὶ τὸν Γερμανὸν
Βαχμάιερ, οὗ τὸ σύστημα ἐρεῖδεται κατ' ἐξο-
χὴν ἐπὶ τῶν ἀριθμητικῶν σημείων. Κατ' ἀρ-
χάς, ἡ ἐπινόησις τοῦ Βαχμάιερ ἔτυχε πολλῶν
θιασωτῶν, ἐπεσπάσατο δὲ μέχρι τινὸς καὶ τὴν
προσοχὴν εὐρωπαϊκῶν τινῶν κυβερνήσεων· ἀλλ'
ὕστερον σὺν τῷ προῖοντι χρόνῳ τὸ ἐπὶ αἰσίοις
οἰωνοῖς ἐγκαινισθὲν ἀριθμητικὸν τοῦτο δαίδαλ-
μα περιέπεσε βαθμωδὸν εἰς λήθη.

Ἡ ἀνάγκη ὅμως παγκοσμίου γλώσσης καθί-
στατο ὁσημέραι ἐπαισθητή. Ὁ τηλεγράφος, οἱ
σιδηρόδρομοι, τὰ ἀτμόπλοια, μειώσαντα κατὰ
τὸ μᾶλλον ἡ ἥττον τὰς ἀποστάσεις, προσήγγισαν
ἀλλήλοις τοὺς λαούς· οἱ λαοὶ ὅμως διετέλουν
οὕτως εἰπεῖν ἀπεξενωμένοι ἀλλήλων διὰ τὴν
ἑλλειψιν κοινοῦ ἰδιώματος. Εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι
πάντα τὰ πεπολιτισμένα κράτη ἐνεκαίνισαν ἐν
τοῖς σχολαίοις αὐτῶν ὡς ὑποχρεωτικὸν μάθημα
τὴν σπουδὴν τῶν ξένων γλωσσῶν· ἀλλ' ὁ ἀριθ-
μὸς τῶν ξένων γλωσσῶν ἐδέησε νὰ περιορισθῇ
εἰς δύο ἢ το πολὺ τρεῖς, τὰς σπουδαιοτάτας ἐν
Εὐρώπῃ· ἄλλως δέ, ἡ πείρα ἀπέδειξεν ὅτι ἡ ἐκ-

Κοινὸν τὸ ἀναγινώσκειν, ἀλλὰ σπάνιον τὸ
καρποφόρως ἀναγινώσκειν.

μάθησις ξένης τινός γλώσσης απαιτεῖται καὶ χρόνον μακρὸν καὶ ἔτι μακροτέραν μελέτην. Οὐδένα λανθάνει ὅπως κατέβαλε κόπους ὁ μακαρίτης Ἐἰχθάλ' ἵνα ἀποδείξῃ τὴν σημαντικότητά τῆς ἑλληνικῆς, ὡς γλώσσης διεθνούς. Οἱ ἄγωνες αὐτοῦ οὐδὲν ὠφέλησαν, ἄλλως τε καὶ διότι, ἵνα τὰ ἄλλα παραλίπωμεν, αὐτὴ καὶ μόνη ἡ κατὰ τοὺς Ἑρασμίτας προφορὰ τῆς ἑλληνικῆς εἶνε ἀνυπέρβλητον ἐμπόδιον εἰς τοιαύτην τινὰ τῆς ἑλληνικῆς διεθνῆ λειτουργίαν.

Οὐδαμῶς ἀποδυσπετήτας πρὸς τὰς παρεμβλλομένας δυσχερείας, ἐπεχείρησεν ἐν τοῖς νῦν χρόνοις νέαν καὶ τελεσφορώτεραν γλωσσοπλαστικὴν ἀπόπειραν ὁ Γερμανὸς Ἰωάννης Μαρτίνος Σχλάϋερ. Γεννηθεὶς τῇ 18 Ἰουλίου ἐν Βάδεν, ἐφοίτησεν εἰς τὰ γυμνάσια τοῦ Ταουερβισοφμαίν καὶ τῆς Καρλσρούης, εἶτα δὲ εἰς τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Φρειδούργου, ἔνθα ἀπέλαυσε τοῦ διδασκατορικοῦ βαθμοῦ. Προχειρισθεὶς τῷ 1856 εἰς ἱερά διέτριψε πολλαχού ὡς ἐφημέριος καὶ πνευματικὸς προϊστάμενος διαφόρων ἐν τῇ πατρίδι του κωμῶν. Νοσήσας βαρέως τῷ 1885, ἀπέθετο τὸ ἱερατικὸν ἀξίωμα, τανῦν δὲ ποιεῖται τὰς διατριβὰς ἐν Κωνσταντίᾳ, γλίσχως ἀποζῶν ἐκ μικρὰς συντάξεως (1200 φράγκων κατ' ἔτος!!), ἥτις μόλις καὶ μετὰ βίας ἐπάρκει πρὸς διατροφὴν αὐτοῦ, τοῦ ἐνενηκονταετοῦς πατρὸς του καὶ τῆς τεσσαρακοντούτιδος ἀδελφῆς του. Ἄλλ' ἡ πενία παντοίας κατεργάζεται τέχνας. Ὁ Σχλάϋερ ἐγένετο ἐν τῇ μονώσει του ἀρχιμύστης ἢ μάλλον εἰπεῖν γλωσσοποιὸς τῆς πολυθρῦλτου «Βολαπύκ» δηλαδὴ παγκοσμίου γλώσσης. Ὁ ὅρος «Βολαπύκ» συνετέθη ἐκ τῆς ἀγγλικῆς λέξεως World, κόσμος, κατὰ παράλειψιν τῶν στοιχείων r καὶ d, καὶ ἐκ τοῦ pük (ἀγγλιστὶ speak, λαλεῖν.) Ἡ ἀλλόκοτος τοῦ ὅρου σύνθεσις μαρτυρεῖ ὅτι ὁ ἐν Κωνσταντίᾳ γλωσσοποιός, πρὸς κατασκευὴν ὄρων, εἶνε καθ' ὅλα ἐλεύθερος νὰ διαστρέφῃ τὰς λέξεις, ἀφαιρῶν ἢ προστιθέμενος γράμματα, συναρμύζων δὲ καὶ τὰ ἀσυνάρμιστα. Ὅπως δὲ ποτε ὁ κ. Σχλάϋερ εἶνε ἀνὴρ γλωσσομαθέστατος, καὶ δὴ καὶ ἄλλος Μεζοφάντης, διότι λαλεῖ ἢ ἐπίσταται ὑπὲρ τὰς ἐξήκοντα γλώσσας καὶ διαλέκτους καὶ μάλιστα τὴν ἑβραϊκὴν, τὴν λατινικὴν, τὴν ἑλληνικὴν, πάσας σχεδὸν τὰς ἐν Εὐρώπῃ τανῦν λαλουμένας γλώσσας καὶ οὐκ ὀλίγας διαλέκτους τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς.

Ἡ «βολαπύκ» ἔχει διεθνῆ καὶ γενικὸν τύπον, ὡς οἱ ἀριθμοὶ καὶ τὰ μουσικὰ σημεῖα, ἅτινα παρὰ πᾶσι τοῖς λαοῖς εἶνε καὶ τοῦ αὐτοῦ σχήματος καὶ τῆς αὐτῆς χρήσεως· εἶνε δὲ καὶ οὕτως κατασκευασμένη ὥστε δύναται πᾶς ἕκαστος εὐχερῶς καὶ ὁπωσούν ἀπόνως νὰ ἐκμάθῃ αὐτήν. Ὁ λεκτικὸς αὐτῆς πλοῦτος συνίσταται ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς 14,000 λέξεις, αἵτινες ἐπι-

τῇδεῖως συντεθειμένα, ἐπάρκουσι πληρέστατα εἰς πᾶσαν ἀνταλλαγὴν ἰδεῶν». Ἐκ τῶν 14,000 τούτων λέξεων, 1300 εἶνε θεματικαὶ ἢ ριζικαί· αἱ δὲ ἄλλαι εἶνε παράγωγοι ἢ σύνθετοι. Ἐν τεταρτημόριον τῶν 1300 τούτων θεμάτων ἐλήφθη μετὰ τινων ὀρθογραφικῶν παραλλαγῶν ἐκ τῆς λατινικῆς καὶ τῶν ῥωμανικῶν γλωσσῶν· ἐν πεμπτημόριον ἀνήκει εἰς τὴν γερμανικὴν· ἐν τριτημόριον ὡς ἑγγιστα εἰς τὴν ἀγγλικὴν, τὸ δὲ ὑπόλοιπον εἰς τὰ ἄλλα ζῶντα ἰδιώματα· ἀρκεῖ δὲ ἡ γνῶσις τῶν κυρίων λέξεων πρὸς ἐλευθέραν χρῆσιν ὅλου τοῦ λεκτικοῦ πλοῦτου. Ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Σχλάϋερ ἐπινοηθεῖσα γλώσσα οὐδεμίαν παρέχει δυσχερίαν εἰς τὴν προφορὰν καὶ τὴν ὀρθογραφίαν· οἱ φθόγγοι αὐτῆς εἶνε κοινοὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη· τὰ φωνήεντα καὶ τὰ σύμφωνα γράμματα ἔχουσι πάντοτε μίαν καὶ τὴν αὐτὴν σημασίαν· πᾶν ἕκαστον στοιχεῖον λέξεως ἔχει πανταχοῦ τὸν αὐτὸν φθόγγον· ἐκάστη λέξις προφέρεται καθ' ὃν τρόπον γράφεται, γράφεται δὲ καθ' ὃν τρόπον προφέρεται· ὁ τόνος πίπτει ἐκάστοτε ἐπὶ τὴν τελευταίαν συλλαβήν. Ὁ γραμματικὸς ὁργανισμὸς τῆς εἶνε θαυμασιῶς ἀπλούς. Μία μόνη κλίσις ὑπάρχει, ἣν δύναται πᾶς ἕκαστος νὰ μάθῃ ἐντὸς λεπτοῦ ἀνεπιλήστως· ὡσαύτως μία μόνη συζυγία ῥημάτων, οὐδεμία δὲ ῥηματικὴ λέξις εἶνε ἀνώμαλος. Οἱ κανόνες εἶνε ὀλίγιστοι καὶ ἐλεύθεροι ἐξαίρεσεων. Καὶ ὅμως ἀπλούστατα καὶ εὐχερέστατα παράγονται ἐντεῦθεν πολυαριθμώτατοι τύποι (τὸ ῥῆμα ἔχει 504,440 τύπους, οὓς ἀπαντας εἰμπορεῖ τις νὰ διδᾷ καὶ ἐντὸς πέντε λεπτῶν), ἐφάμιλλοι πρὸς τὰς πολυπλοκωτάτας τροπὰς καὶ λεπτοτάτας ἀποχρώσεις τῶν τελειοτάτων γλωσσῶν. Ἦδη ἐν τῇ νέᾳ ταύτῃ γλώσσῃ γράφονται οὐ μόνον ἐμπορικὰ καὶ ἰδιωτικὰ γράμματα, ἀλλὰ καὶ διηγήματα, διάλογοι, διατριβαὶ ἱστορικαί, γεωγραφικαί, ἱατρικαί, φιλοσοφικαὶ καὶ γλωσσολογικαί, καὶ μεταφράσεις περιηγήσεων καὶ μυθιστοριῶν. Οὐχὶ πρό πολλοῦ μεθρμηνεύθησαν ἐν τῇ «Βολαπύκ» ἡ τραγωδία τοῦ Λεσσιγγίου Minna von Barnheim, σερβικὰ δημῶδη ἄσματα καὶ ὁ μασσαλιωτικὸς θούριος ὕμνος. Ὅλη ἡ γραμματικὴ τῆς Βολαπύκ δυνατὸν νὰ παραδοθῇ εἰς ὀκτὼ μαθήματα, δηλαδὴ ἐντὸς ὀκτὼ ὥρων· ὁ διδασκθεὶς αὐτήν, δύναται, τῇ βοήθειᾳ τοῦ λεξικοῦ, νὰ μεταφράσῃ ἐπιστολὴν ἐκ τῆς Βολαπύκ εἰς τὴν μητρικὴν του γλῶσσαν καὶ ἀντιστρόφως. Δύο ἄνθρωποι διαφόρου ἐκάτερος ἐθνότητος, ἐκάτερος δὲ ἀγνοῶν ὅλως τοῦ ἐτέρου τὴν γλῶσσαν, δύνανται ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν τῇ βοήθειᾳ τῆς Βολαπύκ νὰ ἔλθωσιν εἰς ἀλληλογραφίαν καὶ νὰ ἐξαγγείλωσιν ἀπροσκόπτως καὶ εὐλήπτως τὰ ἴδια ἕκαστος διανοήματα. Πόσα ἔτη απαιτοῦνται ἕως οὗ Ἰταλὸς ἢ Γάλλος δυνήθῃ νὰ ἔλθῃ εἰς ἄμεσον ἀλληλογραφίαν πρὸς

Γερμανόν, Ἀγγλόν, ἢ Ῥώσσον, ἐρωτᾷ ὁ ἰταλὸς καθηγητὴς Φερέτος, ἐξ οὗ καὶ παρελάβομεν τὰς πλείστας τῶν ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ περιέργων λεπτομερειῶν;

Τὸ σύστημα τοῦ Σχλάυερ ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 1879, ἀλλὰ καθ' ἡλικίαν καὶ καθ' ὁπόσων ἀντενεργειῶν καὶ προσκομμάτων ἐδέησε νὰ παλαισῇ ἕως οὗ εἰσαχθῇ εἰς τὰς μητροπόλεις τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, ἐκτιμηθῇ δὲ ἀναλόγως πρὸς τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἀξίαν καὶ χρησιμότητα; Σήμερον οἱ ὁπαδοὶ τῆς Βολαπύκ ὑπερβαίνουν τὰς εἴκοσι μυριάδας ἀνθρώπων, εὐρηνται δὲ ἐν 450 μεγαλοπόλεσι τῆς Εὐρώπης καὶ 26 πόλεσι τῆς Ἀμερικῆς· ἤδη εἰσεχώρησεν ἡ Βολαπύκ εἰς Ἀφρικὴν, Ἀσίαν καὶ Αὐστραλίαν. Κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1881 ὁ καθηγητὴς Catel ἐν τῇ γαλλικῇ ἀποικίᾳ Martinique ἤρξατο τῆς παραδόσεώς της εἰς ἐπὶ ἥκον 400 ἀκροατῶν. Πρὸς διὰδοσιν τῆς παγκοσμίου ταύτης γλώσσης ὑφίστανται ἤδη 120 σύλλογοι καὶ ἐταιρίαι· ἐννέα ἐφημερίδες ἐκδίδονται «βολαπυκιστί» ἐν Κωνσταντίᾳ, Βιέννῃ, Μονάχῳ, Βρεσλαβίᾳ, Παρισίοις, Μεδιολάνῳ, Ἀαλδόργῃ καὶ Πορτορικῷ. Ἄλλ' οἱ σύλλογοι οὗτοι καὶ αἱ ἐφημερίδες ἐκπροσωποῦσι μόνον τὸ ἑκατοστημόριον τῶν θιασωτῶν καὶ συνηγόνων τῆς νέας γλώσσης. Ἐκ τῶν ἐγκρίτων ἀνδρῶν, ὅσοι ἡσπάσαντο τὴν Βολαπύκ μνημονευτέον ἐπὶ πᾶσι τὸν καθηγητὴν καὶ γλωσσολόγον Μάξ Μύλλερν ἐν Ὁξωνίᾳ καὶ τὸν καθηγητὴν τῆς γεωγραφίας, ἐν Χάλλῃ, Α. Κίρχωφ. Μόνον ἐν Γαλλίᾳ ὑπάρχουσι 260 διακεκριμένοι λόγιοι, ἐν οἷς ὁ Francisque Sarcey, λόγῳ τε καὶ ἔργῳ σπουδάζοντες περὶ τὴν διὰδοσιν τῆς νέας γλώσσης. Τούτων δὲ πάντων προθυμώτατος καὶ δραστηριώτατος ἀπεδείχθη ὁ καθηγητὴς Κέρκωφ, ὅστις κατὰ φεβρουάριον μῆνα τοῦ 1886 ἐδίδαξε τὴν κοινὴν γλῶσσαν εἰς πλείονας τῶν δισχιλίων, ἐν οἷς ἀμύπολλοι δημοσιογράφοι καὶ στρατιωτικοί. Ἀξίον δὲ σημειώσεως ὅτι οὐκ ὀλίγα ἐκ τῶν μεγίστων ἐν Παρισίοις ἐμπορικῶν καὶ ἄλλων καταστημάτων ἀπέστειλαν τοὺς ὑπαλλήλους των ἵνα διδασκῶσι τὰ μαθήματα τῆς Βολαπύκ. Τὸ παράδειγμα τῶν Παρισίων ζηλώσασαι καὶ ἄλλαι πόλεις ἐν Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ, ἐνεκαίνισαν ἐσπερινὰς παραδόσεις, ἐν αἷς διδάσκειται δωρεὰν ἡ Βολαπύκ. Ἐν Ἰταλίᾳ ὑπάρχουσιν ἤδη ὀκτὼ σύλλογοι πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῆς διδασκαλίας τῆς νέας γλώσσης. Ἡδη ἐγένοντο καὶ γενικὰ συνέδρια τῶν «Βολαπυκιστῶν» τὸ πρῶτον ἐν ἔτει 1885, τὸ δεύτερον ἐφέτος ἐν Μονάχῳ καὶ τὸ τρίτον ἐν Παρισίοις.

Οἱ ἀντίπαλοι τῆς Βολαπύκ ἐρωτῶσι πρὸς τοὺς ἄλλους τί θὰ γείνωσιν αἱ ἤδη ὑπάρχουσαι ζῶσαι γλώσσαι, ὅταν θριαμβεύσῃ ἡ ἐφεύρεσις τοῦ Γερμανοῦ ἱερέως; Πρὸς τοῦτο ἀποκρίνον-

ται οἱ Βολαπυκισταὶ ὅτι πᾶν ἄλλο διακονοῦνται ἢ νὰ ἐξολοθρεύσωσι τὰς ἄλλας γλώσσας. Ἡ Βολαπύκ οὐδεμίαν ἐπιδιώκει ἀποκλειστικὴν δεσποτείαν ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἄλλων διαλέκτων. Ὁ κύριος αὐτῆς σκοπὸς συνίσταται εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς διεθνούς ἐπιστολογραφίας. Πᾶς ἕκαστος εἶνε ἐλεύθερος νὰ λαλῇ τὴν μητρικὴν του γλῶσσαν, καὶ νὰ μελετᾷ ἐπιμελῶς τὰς κλασικὰς καὶ τὰς νεωτέρας γλώσσας. Ἡ Βολαπύκ εἶνε ἀπλῶς ὄργανον πρὸς ταχίστην καὶ εὐχερεστάτην ἀμοιβαίαν συνεννόησιν ἑτερογλώσσων ἀνθρώπων, ἐπ' ἀγαθῇ τῆς παγκοσμίου ἐπικοινωνίας.

ΠΩΣ ΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ὁ Κάμιλλος Δουσὲ ἔγραψε:

«*Philate,*

«Δὲν εἶμαι πλέον ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, καὶ θὰ σοὶ τὸ ἀπεδείκνυσον ἐμπράκτως ἂν ἀπῆντων εἰς τὴν ἐρώτησίν σου σοβαρῶς διὰ τινος πεπαιωμένης θεωρίας, ἣν θὰ διέψευδεν ἡ πείρα. Ἀπετάθης ἤδη εἰς τοὺς ἀρμολιωτέρους τῶν συναδέλφων μας, τρεῖς δὲ τοῦλάχιστον ἐξ αὐτῶν περιωρίσθησαν νὰ σοὶ ἀπαντήσωσι: «Διὰ νὰ γράψῃς καλὸν δραματικὸν ἔργον, πρᾶξε ὅ,τι πράττω ἐγώ.»

«Πράττε ὅ,τι πράττουν αὐτοί!

«Μεταχειρίζου τὸ φάρμακον αὐτὸ ἐνόςφ θεραπεύει,» ἔλεγε σοφὸς τις ἱατρός.

«Ὁ συρμὸς πρωτεύει καὶ ὑπερισχέει. Ἐν τοῖς γράμμασι καὶ ταῖς τέχναις ὑπάρχουσι ρεύματα ἀκαταμάχητα· ὁ κῶδιξ αὐτῶν μεταβάλλεται κατὰ πᾶσαν εἰκοσαετίαν.

«Σήμερον ὁ *Μισάνθρωπος* θὰ ἐκινδύνει νὰ ἀπορριφθῇ. Ἄν κατὰ τύχην ἐδιδάσκετο διὰ πρώτην φορὰν νῦν, ἡ ἐπιτυχία του θὰ ἦτο μετριωτάτη.

«Ὁ ταμίας τοῦ θεάτρου εἰς τὰ ἔσχατα περιερχόμενος ἤθελεν ἀπαιτήσῃ νὰ ἐπαναληφθῶσι τάχιστα αἱ παραστάσεις τοῦ *Φίλου Φρίτζ*.»

«Κ. ΔΟΥΣΕ.»

Ὁ Θεόδωρος Μπαμβίλ ἀπῆντησεν ὡς ἐξῆς:

«*Ἀγαπητὲ φίλε,*

«Ὅπως ὅλα τὰ ζητήματα, καὶ τὸ τοῦ θεάτρου εἶνε ἀπεράνκτις ἀπλούστερον ἀφ' ὅσον οἱ πολλοὶ φαντάζονται. Πᾶσα ἡ ποιητικὴ τέχνη, πᾶσα ἡ κριτικὴ ἐπὶ τῶν δραματικῶν ἔργων ἐμπεριέχεται ἐν τῷ ἐξῆς θαυμαστῷ ἀποφθέγματι τοῦ Ἀδόλφου Δεννερύ:

«Δὲν εἶνε τόσον δύσκολον νὰ εὐδοκιμήσῃ τις ἐν τῷ θεάτρῳ· ἀλλ' εἶνε εἰς ἄκρον δύσκολον νὰ εὐδοκιμήσῃ διὰ καλοῦ ἔργου.»